

ДО ФОРМУВАННЯ СВИТОГЛЯДНИХ ОРІЄНТИРІВ СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ

Андрюкайтене Регіна

Marijampole College, Lithuania

e-mail: regina.andriukaitiene@gmail.com

Олексенко Роман

Мелітопольський державний педагогічний

університет імені Богдана Хмельницького

Світогляд створює життєвий шлях людини, надає його життю осмисленість і цілеспрямованість, здатність робити висновки і міркувати, здійснювати вчинки у відповідності зі своїми поняттями і роздумами. Міркуючи, людина породжує свободу розуму, яка веде до свободи особистості. Живучи у відповідності зі своїми думками, людина бере відповідальність. Філософствуючи, людина стає особистістю. [1] Спробами осмислення можемо дати пояснення тому, що знаходиться навколо нас, адже кожна дрібниця, яка існує в нашому духовному світі – є матеріальний світ, який ми сприймаємо через призму духовності.

Отже, на наш погляд, для опанування філософського погляду на життя необхідна певна праця розуму і душі, оскільки цей підхід означає не просто вміння користуватися суворими правилами, але і використовувати знання, та взяти вектор допомоги людині самій думати і самій вирішувати головні питання свого життя. Кожна людина зовсім не зобов'язана бути філософом у професійному сенсі слова і не зобов'язана вивчати філософію, але вона має бути розумною істотою і повною мірою користуватись цим даром. Для того, щоб самостійно завжди і в усьому доходити до суті справи, зобов'язана знати саму себе і своє місце в світі, відчувати свою відповідальність за вчинки і дії не лише свої, але і оточення. Отже, в цьому сенсі людина зобов'язана жити, філософствуючи. Лише тоді вона буде відповідати своєму людському покликанню.

Вивчаючи правила філософського осмислення життя, звертаючись до його історичних зразків і досягнень, людина «закріплює» в собі істинно людський вимір на рівні усталених людською культурою процедур пізнання, тому що ніяке готове вчення не дає відповіді на запитання: як бути людиною? Тому філософствування – це не тільки вимога слідувати певній системі прописаних правил формування особистих уявлень про світ, людину, суспільство, історію, а й спосіб самотворення людини. Тому філософське мислення є конструктивним чинником і засобом у наших зусиллях бути людьми.

Тисячоліття тому Сократ у своїх діалогах висловлювався наступним чином: «Призначення філософії не в уможливленні припущень і побудовах картини світу, а в розкритті того, як людям слід жити, чим керуватися, як впливати на інших і на самого себе. Повсякденне життя людини – це мистецтво. Основне пізнання повинно бути направлено на себе, на діяльність своєї душі, пошуку істини і сенсу життя».

Порівняно з далеким минулим, коли саме філософські методи слугували путівником у багатьох галузях пізнання, сьогодні філософія – це насамперед інструмент для розуміння людиною, що найважливіше в її житті, до чого треба прагнути. Сьогодні вона дає не стільки знання про світ, скільки систему орієнтирів, цілей, виробляє певне ставлення до світу, до людини, до життя взагалі. Неспроста тема філософування і інтересу до філософії не рідкість на мережних порталах. Сучасна молодь має своє бачення проблем саморозвитку, однак цілком природно, що на певних етапах становлення людини вона починає серйозно цікавитися філософською проблематикою. Відвідавши сайти багатьох творчих молодіжних осередків різного спрямування, можемо констатувати невідому зацікавленість і бажання молодих людей поділитися своїми думками і отриманими враженнями у цьому пошуку знань про себе. «Що таке сенс життя? Сенс життя – це мрія, яка народилася ще в дитинстві. Сенс життя – це мета, яка з'явилася ще в юності. Сенс життя – це завдання, що буде виконане за всяку ціну».[3] Якою поверхневою чи спрощеною не видасться для фахівців на перший погляд використана нами інтерпретація поважних філософських підходів до такого широкого поняття як сенс життя, але автори молодіжних порталів на наш погляд вірно вбачають, що «філософія для сучасної людини, це скоріше можливість вміти правильно розставити необхідні акценти в повсякденному житті, ніж роздуми про насущне», що «філософія дає нам можливість поглянути на речі, які не викладаються в школі, приховані від загального огляду, і про які помислити самотужки вкрай важко», що «завдяки філософії, частинка якої в сучасному світі присутня практично в кожній науці, ми можемо побудувати свій власний світогляд», а це «допоможе нам, прожити життя, не йдучи слідом за більшістю, а вибираючи свій власний шлях» [3].

Філософування наділяє людину мудрістю, яка є однією з найвищих чеснот.[4] І саме вона сіє інші чесноти, такі як мужність, справедливість, помірність, доброта, скромність. Продовжувати можна безкінечно. І, якщо дотримуватися думки Аристотеля, саме чесноти роблять людину щасливою.[2]

Філософія – це мудрий шлях до щастя. Він довгий, тернистий і пролягає десь в глибинах людської душі. Універсального рецепту щастя не існує, інакше мудреці давно б його вирахували. Але філософствуючи, кожен може знайти свій секрет. Можна і потрібно брати приклад з древніх греків і збиратися з друзями на філософські бесіди. Потрібно думати про все на цьому світі, ставити різні проблеми і намагатися їх усвідомити в незалежній і неформальній обстановці. Потрібно думати про сутність речей і явищ, що існують навколо нас, знаходити, якщо не однодумців, то бодай середовище, яке не буде занадто поблажливим до молодої людини, і навчить її критичному погляду на себе. Тому середовище, де вітаються такі принципи здатне відточувати логічного мислення, сприяти розвитку аналітичного мислення, що так необхідно для збагачення душі і правильно розуміння навколишнього світу.

Зазначені риси філософського мислення обумовлені тим, що саме у філософії та за допомогою філософії людина заявляє про своє бажання взяти на себе відповідальність за свідоме вирішення своєї життєвої

долі. Тобто тією мірою, якою людина здатна на сьогодні осмислити та зрозуміти себе і своє становище у світі, тією мірою, яка просякнута рішучістю пройти усю можливу дистанцію розумового прояснення своєї життєвої ситуації – саме тією мірою вона філософствує або постає філософом.

Отже, можемо констатувати, що філософія для сучасної людини це швидше плацдарм для осмислення тих категорій, визначень і понять, які вона використовує в самопізнанні, самоусвідомленні, самореалізації.

Творчий момент у процесі філософування полягає у поверненні людини до себе через призму самоусвідомлення своїх дій і думок у їх органічності, цілісності. Це творення себе і свого місця у світі. Якщо людина не намагається знайти своє місце, значить, вона посідає чуже, повторює вже відомі думки і робить справи, в доцільності яких не переконана особисто. За таких умов індивід не відповідає своєму людському призначенню, тому що людське призначення полягає в тому, щоб залишити свій слід на землі.

Список використаних джерел

1. Афанасьєва, Людмила. Світоглядно-ціннісний потенціал соціальності людини як чинник гармонізації культурно-освітнього простору / Л.Афанасьєва. *Versus* (3). – 2014 – С. 34-40.
2. Волков, О. Г. Землянський, А. М. Історія філософії: практикум. МДПУ імені Богдана Хмельницького. – Мелітополь, 2014.
3. Зачем современному человеку философия. [Електронний ресурс – vvkarelin – LiveJournal vvkarelin.livejournal.com/632670.html].
4. Олексенко Р. І. Глобальні проблеми філософії від Античності до сьогодення в дискурсі ринкових трансформацій / Р. І.Олексенко // Придніпровські соціально-гуманітарні читання: у 6-ти частинах. Ч. 2: матеріали Дніпропетровської сесії ІІ Всеукр. наук-практ. конф. з міжнародною участю. 2013. – С. 148-151.